

430. Nieuwe ideeën (30)

1. Een garimpeiro zoekt op garimpo's naar kostbare zaken. Zijn garibaldi(hoed) waaide af. De term 'gargantuesk' hebben we aan Rabelais te danken. Garçon, de rekening graag! Was de gas- en lichtrekening al betaald? Gastritis en gastro-enteritis zijn gastrische begrippen. Pak die gazen zeef eens. Gazpacho is een koude soep. De vrouw had betoverende gazelleogen. Een gaviaal is een heilige snavelkrokodil. De gausscurve geeft een normale verdeling weer. Het gauchisme is het toppunt van linksheid. Gaufreren is bewerken met een plooi-ijzer. Hun specialiteit was gebbetjes maken. Het geblèr en geblèt (geblaas) is niet van de lucht. Vul aan: vechten, vocht, gevochten, bekvechten, bekvechtte, ... Jazeker: gebekvecht. De tegenpartij werd in gebreke gesteld (er was een ingebrekestelling). Je moet gebruikmaken van de gebruiksaanwijzing. De overeenkomst was gebaseerd op het geglazeerd zijn van de spullen.

2. Het gedachte-experiment leverde veel op. Het bestuur werd gecompliceerd middels coöptatie. Je mag me wel gedag zeggen, hoor! De kortgedingrechter deed uitspraak in het kort geding. Gedrieën vluchtten ze al eerder. Een amog(ger) is een gedragsgestoorde van meestal vreemde komaf. Dat nummer gaan we nu ten gehore brengen. Met de (het) Gehenna (oorspronkelijk het Ben-Hinnomsdal bij Jeruzalem) wordt nu de hel aangeduid. De twee vriendinnen geitten gisteren heel wat af. Dat gekmakende getik hield maar niet op. Een gelebek is een Surinaamse vogel. Een geluksbode is gelukbrengend. De gematria is de geheime leer van de kabbalisten. Het was gênant met hoeveel gêne hij zich geneerde. Een gerbil is een knaagdier. De Gestapo-chef is het hoofd van de Gestapo. De getijdenwerking is hier heel sterk. De getuigen-deskundigen verschilden heel opvallend sterk van mening.

3. Als 'gevalstudie' 'casestudy' betekent, zeg dat dan! Ze zongen geuzenliederen en dronken geuzelambiek. Ik ben dat gewaargeworden, ik had een gewaarwording. Daarvan wil ik gewag maken. Het 'gegij' en 'ge-u' zijn broertjes en zusjes van het gegij en gejou. Wanneer gaat een vonnis in kracht van gewijsde? Ondanks alle gezeik wilde hij zich toch laten gezeggen. De ezel giegaagde gelijk een giebel van een ezel. Verwar de ghibil (hete woestijnwind in Noord-Afrika) niet met de gerbil (een klein knaagdier). Waar moet het gft-afval heen? De ghazidsja is de heilige oorlog van de moslims tegen de ongelovigen. De gibbsenergie komt voor in de thermodynamica. De ghi is geklaarde boter. Bekende fysische eenheden zijn de gigahertz (symbool: GHz) en de giga-elektronvolt (symbool: GeV). De hertshoorn bloeide. Mijn fiets staat ginderachter. Een gerenoeck is een giraffengazelle. Een gilet is een vest.

4. Hij leed aan het gilles-de-la-tourettesyndroom. Hij weigerde gladaf. Het glacis vind je voor een fort of vesting. De leden van de hackclub hadden echt een hacktic. Een chayote is een groengele, peervormige pompoen. Deze Duitsers komen uit Noord-Rijnland-Westfalen. In de muziek is lusinghiero (lusingando) vleierend. Ze droeg een lustre jasje. Een lutrijn is een koorlessenaar, lutzen zijn zekere figuren bij het kunstrijden. In het luxehotel lag een luxe-editie van de hotelbijbel, bedoeld als navigator voor je levenspad. Lychees zijn zoet, lycra is een kunstvezelstof, lycopen zit in tomaten, lyddiet (meliniet) is een ontplofbare stof, lydiet echter is kiezellei. Een weerwolf (lykantrop) zal toch wel lymfklieren hebben? De Evangelisch-Lutherse Kerk bestaat al sinds 1605. Die heeft een evangelisch-lutherse evangelieopvatting. 'Door het geloof alleen' (sola fide) werd het sjibbolet der lutheranen.

5. Sinds Luther kennen we het Nieuwhoogduits. Hij wordt luthers als je daarover spreekt. De Hervorming (een kerkhervorming) is door Luther geëntameerd. Lyssa is hondsdoelheid en lyofiliseren is vriesdrogen. Een lymfoedeem [eu] is lymfwaterzucht. Een maatje 34-ideaal wil haar maat houden door maathouden met het eten. Aan de Maasoever zag ik maar liefst drie maaseenden; maashagedissen (mosasaurussen) zijn daar niet meer. Waren er tijdens de Maartrevolutie (na de Februarirevolutie van 1848 in Parijs) ook maartse buien? Waarmee ben je slechter af: met een maandagmorgen- of een vrijdagmiddagexemplaar?

6. Het maäriev is bij joden het avondgebed (meervoud: maäravim). Let goed op de spelling van 'maagdom' en let goed op de uitspraak van 'marc' (GB: verkleinwoorden 'marcje' en 'marctje'). Spellingstechnisch vergelijkbare begrippen zijn: tomtidom (pomtidom), homodom, godendom, gemeente-eigendom, bisdom en at random. Het blonk als maanbeschenen maartergerst. 'Programmamuziek' schrijf je met drie m'etjes. Zijn houding was maatschappij- en cultuurkritisch. Maçons dragen soms mackintoshen en zelden macfarlanes. Als je naar 'macrocheilie' op internet zoekt, kom je het nodige tegen, waaronder dictees 189 en 353 van een zekere Rein. Macisolie is een nootmuskaatproduct. Macigno [tsj] is een grauwgroen, kalkachtig zandgesteente. Macha's hebben een macho-uiteerlijk en vertonen machogedrag. Machorka is minderwaardige Russische soldatentabak. Hij zwaaide vervaarlijk met zijn machete. Door een machicoulis werd brandende pek op de vijand geworpen.

7. Na de macarena smaakte de macchiato voortreffelijk. Het woord 'maceratie' heeft meerdere biologische betekenissen. Bij machiavellisme heiligt het doel de middelen, zelfs moord. Een macron is een streep boven een letter. De macwaarde geeft het maximaal aanvaarde concentratieniveau aan. Met maglev wordt magnetische levitatie (zoals bij zweeftreinen) aangeduid. Het magdalénien is de voorlaatste periode van het paleolithicum. Het waren maffiose en maffieuzen (maffia-achtige) praktijken. Piloten droegen als regel een mae west. Maderasaus is genoemd naar het eiland Madeira. In een madenest zitten madewormen. Madam Jeanettes zijn zekere pepers. Bij macroseisme is er een flinke beving. De spuitgast stond magnaniem zijn plaats op de magirusladder af. 'Maitta' betekent in het budo 'ik geef op'. Een maître-chanteur is beroepsafperser. In een sm-relatie wordt de maîtresse gemaitriseerd.

8. Een maintenee is een soort concubine. Maische is bierbeslag. De maiko keek vanuit haar mailstoeltje naar de maina. We speelden mahjong. De Mahdi is de Verlosser van de moslims. Magor bestaat uit een mengsel van mascarpone en gorgonzola. De magot is een apensoort uit de groep der makaken. Een beetje kunstenaars hebben magna opera. De mal de roi is scrofulose, een klierziekte. Dit mal-à-propos moet de wereld uit. De Malagassischen spraken Malagasi. Makes zijn nederlagen bij judo. De makam is een Arabisch toonsysteem. Het gletsjerdal was diep. Glauberzout helpt niet tegen een glaucoom. Met de Glazen Stad wordt het Westland aangeduid. In glas-in-loodramen zit glas in lood. Met de Tiers-Etat wordt de derde stand (van boeren en burgers) bedoeld. Op de glooiing vloog hij uit de buitenbocht.

9. Ik heb alleen maar glo (gewoon lager onderwijs) genoten, ik zat op een gloschool in Paramaribo. De formule 1-rijders kregen een go. Bedoel je grauw of rood gneis? De glottisslag is een explosieve klinker. Gloxinia's zijn afkomstig uit Zuid-Amerika. Hij kwam godzijdank nog net op tijd voor het examen. De Godsgezant kondigde van Godswege het Godsrijk aan. Als je het goedacht, dacht ik om drie uur te komen. Ben je op Goede Vrijdag of op Witte Donderdag jarig (maar toch zeker in de Stille Week)? Ze was een goedleers type. Goenagoena zijn tovermiddelen. Goh, wat heeft die go-getter een gogme (voetbalinzicht). Het gojse [uitspraak!] meisje mocht in het Gooise gezin op sabbat het licht aansteken. Alle Goidelische talen komen voort uit het Oudiers. Gomma komt uit Suriname en is tapioca. Passeert de Golfstroom ook de Golf van Biskaje? Het was weer een david-en-goliathverhaal.

10. Gorgonzola is blauwdooraderde kaas. Op de Gooise matras werden toch wel preservatieven zoals profylactische anticonceptiva gebruikt? Anders kon men ook nog gonorroë (VD ook: gonorrhoea) oplopen. De goudenmedaillewinnaar probeerde die te verpatzen in de goud- en zilverwinkel. Goths zijn aanhangers van gothic. Een gothic novel is aan hen welbesteed. Het aantal gouwenaars van de Gouwenaar liep snel op. Kun je op een gourmet aan een gourmand goulash serveren? De grachtengordeliaan wist de weg. Graffito zit ín, graffiti óp de muur. Een graecus heeft een vrijwel onbeperkte graecismenverzameling (een van de vele verschijningsvormen van het ismebegrip) te zijner beschikking.

Rein Leentfaar m.m.v. Hans Bliet